

1646.

Na osnovu člana 49 stav 4 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe ("Službeni list CG" br. 62/13, 06/14 i 47/15), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, donijelo je

**PRAVILNIK
O SPOSOBNOSTI BRODA ZA PREVOZ PUTNIKA**

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se uslovi koje treba da ispunjava brod za prevoz putnika.

Član 2

Ovaj pravilnik primjenjuje se na:

- 1) nove putničke brodove;
- 2) postojeće brodove za druge namjene, ako se vrši njihova prenamjena u putnički brod;
- 3) postojeće brodove na kojima se obavljaju prepravke za sposobnost brodova za prevoz putnika;
- 4) ostale postojeće pomorske putničke brodove u zavisnosti od načina prevoza putnika, područja plovidbe i trajanja putovanja broda.

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **putnički prostori** su zatvorene prostorije (kabine, dnevni boravci-saloni, trpezarije, umivaonice, kupatila, toaleti, hodnici, silazi) i otvoreni prostori (izložene palube za smještaj i odmor), namijenjeni isključivo za putnike;
- 2) **čista površina palube** je površina palube namijenjena za putnike, koja se dobija ako se od ukupne površine palube odbije površina koja je zauzeta kućicama, ili splavovima za spašavanje, grotlima, grotlištima, vidnicima, silazima, vitlima, jarbolima, otvorima za ventilaciju, navigacijskim prostorima, brodicama, opremom za sidrenje i vez, prostorom za prtljag i dr;
- 3) **čista površina poda** je površina namijenjena za putnike, koja se dobije ako se od ukupne površine poda odbije površina koja je zauzeta namještajem (osim stolica i klupa), uređajima i opremom;
- 4) **kabinski putnik** je putnik za kojeg je osiguran krevet u putničkim kabinama;
- 5) **palubni putnik** je putnik za kojeg je smještaj predviđen u zatvorenim putničkim prostorima bez kreveta kao i na izloženim palubama;
- 6) **brodovi bez palube** su brodovi koji nemaju palubu, ili imaju samo djelimičnu palubu na pramcu i krmu, ili samo na pramcu ili na krmu i uz bokove broda, pri čemu se uzdignuti pokriveni dio iznad prostora bez palube (kabina, vidnici), ako ne postoje poprečne nepropusne pregrade i silazi, ne smatraju dijelom palube;
- 7) **brod sa kokpitom** je brod koji ima na izloženoj palubi udubljenje (reces) čija dužina nije veća od polovine dužine broda izmjerene na izloženoj palubi.

Član 4

Uslovi koje treba da ispunjava brod za prevoz putnika dati su u Prilogu koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 5

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 342/16-04-2731/2

Podgorica, 27. decembra 2016. godine

Ministar,
Osman Nurković, s.r.

PRILOG

USLOVI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA BROD ZA PREVOZ PUTNIKA

Brod za prevoz putnika treba da ispunjava sljedeće uslove i to:

1. BROD KOJI OBAVLJA MEĐUNARODNA PUTOVANJA

1.1 Putnički brod koji obavlja međunarodna putovanja treba da ispunjava uslove u pogledu:

Položaj putničkih prostora

Putnički prostori u zavisnosti od trajanja i područja plovidbe, načina plovidbe i brzine broda, treba da budu smješteni na način da se postigne najveća sigurnost putnika.

1.1.1 Putnički prostori ne smiju da se nalaze:

- 1) ispred pramčane i iza krmene sudame pregrade;
- 2) u prostorima u kojima čista visina iznosi manje od 2,0 m;
- 3) na izloženim palubama koje nijesu obložene u skladu sa podtačkom 2.6.2 ove tačke.

1.1.2 Ako su putnički prostori smješteni uz skladišne prostore ili tankove, ti prostori treba da imaju ventilaciju, da ne propuštaju plin i da su izolovani od požara.

1.2 Rasvjeta

1.2.1 Svi putnički prostori treba da budu dobro osvijetljeni danju i noću.

1.2.2 Za dnevnu rasvjetu, treba da se predvidi prirodna rasvjeta, a ako je u pojedinom prostoru nemoguće predvidjeti prirodnu rasvjetu, takav prostor, treba da bude na odgovarajući način vještački osvijetljen.

1.3 Ventilacija

1.3.1 Svi zatvoreni putnički prostori koji nemaju klimatizaciju, treba da imaju sistem ventilacije, koji treba da omogućava najmanje deset izmjena svježeg vazduha na sat.

1.3.2 Sistem ventilacije, odnosno klimatizacije putničkih prostora broda, treba da bude odvojen od sistema ventilacije, odnosno klimatizacije koji su predviđeni za bolnicu.

1.4 Grijanje

1.4.1 U svim zatvorenim putničkim prostorima, gdje nije postavljena klimatizacija, treba da se predvidi pouzdan sistem grijanja, sa mogućnošću pojedinačnog regulisanja dovoda toplote.

1.4.2 Razmještaj radijatora u zatvorenim putničkim prostorima, treba da omogući približno izjednačenu temperaturu u čitavom prostoru i radijatori ne smiju da se postavje neposredno pored uzglavlja kreveta, blizu ventilacijskih otvora, ispod namještaja i mjesta gdje može da kapa voda.

1.4.3 Cijevi koje spajaju radijatore sa glavnim cijevima sistema za grijanje ne smiju da prolaze ispod kreveta i ležaja, a ako je to nemoguće izbjeći, te cijevi treba da se izoluju.

1.4.4 Temperatura u kabinama, dnevnim boravcima (salonima), trpezarijama, umivaonicama, kapidoma i toaletima ne treba da bude niža od 21°C.

1.4.5 Na brodovima koji plove u određena područja plovidbe ili određenom godišnjem dobu, nije potrebno da se predvidi pouzdan sistem grijanja.

1.5 Pitka voda

1.5.1 Brod u zavisnosti od područja plovidbe, trajanja putovanja i broja lica na brodu, treba da bude snabdjeven dovoljnom količinom vode za piće i pripremu hrane (pitka voda).

Pitka voda treba da se uskladišti u jednom ili više tankova, koji po izradi i smještaju, treba da budu sigurni od spoljašnjeg zagađivanja.

Tankovi pitke vode ne smiju da budu u dodiru, odnosno treba da budu odvojeni od tankova u kojima se nalazi voda koja nije pitka, ili neka druga tečnost.

Tank pitke vode treba da bude odvojen od oplata broda, a ako je dno tanka postavljeno najmanje 0,60 m iznad teretne vodne linije i ako su svi varovi unutar tog tanka pitke vode izvedeni neprekinuto, tank ne treba da bude odvojen od oplata broda.

Krov tanka pitke vode, može da čini paluba, pod uslovom da je zavarena sa što manje šavova i ako na tom dijelu palube nema drugih otvora, osim cijevi za punjenje i odušnika tanka.

Tank pitke vode treba da ima najmanje jedan silaz sa vodonepropusnim poklopcem za pristup u tank, radi pregleda, čišćenja i održavanja tanka, a ako se silaz nalazi na krovu tanka, silaz treba da bude izdignut najmanje 200 mm.

Izrada dna tanka pitke vode, treba da omogućava potpuno ispuštanje vode iz tanka i uzimanje uzoraka vode sa najdubljeg mjesta u tanku.

Otvor na dnu tanka pitke vode, treba da bude najmanje 0,45 m iznad krova tanka u dvodnu, a iznad dijela palube koji čini krov tanka za pitku vodu ne treba da se nalaze sanitarije.

Kroz tankove pitke vode ne smiju da prolaze cjevovodi za druge namjene.

1.5.2 Za mjerenje nivoa pitke vode u tankovima, treba da se nalaze uređaji koji ne zagađuju vodu, a za mjerenje ne treba da se koriste sonde ili lanci.

Ukoliko je pristup tankovima nepristupačan, mjerenje nivoa pitke vode, može da se obavlja posebnim nerđajućim sondama, koje se čuvaju u posebnim higijenskim kutijama.

1.5.3 Na mjestima gdje se nalazi voda koja nije za piće, treba postojanim bojama istaći natpis: "VODA NIJE ZA PIĆE".

1.5.4 Odušnici pitke vode treba da su izvedeni i smješteni na način da onemoguće zagađivanje tanka pitke vode.

1.6 Obloge paluba i ograde

1.6.1 Palube od čelika ili drugog metala koje čine podove ili stropove zatvorenih putničkih prostora, treba da se oblože drvetom ili nekim drugim materijalom koji ima svojstva slična drvetu.

1.6.2 Izložene palube koje čine krov zatvorenih putničkih prostora, ili služe za smještaj i odmor putnika, treba da se oblože drvetom ili nekim drugim materijalom koji ima svojstva slična drvetu.

1.6.3 Na svim izloženim dijelovima palube nadvođa i na palubama nadgrađa gdje se nalaze putnici, treba da bude postavljena rešetkasta ili puna ograda, a ograda treba da bude visoka najmanje 1,0 m iznad palube.

Na putničkim brodovima kraćim od 24 m ograda, treba da bude visoka najmanje 0,90 m, a visina između najnižeg uzdužnog reda prečki spoljne rešetkaste ograde i gornje ivice završnog voja ili ivične trake ne treba da bude veća od 230 mm, a razmak između ostalih uzdužnih redova prečki ne smije da bude veći od 380 mm.

1.7 Dopušteni broj kabinskih putnika

1.7.1 Broj ugrađenih kreveta za putnike određuje ukupan broj kabinskih putnika, tako da za svakog putnika bude predviđeno najmanje 1m² čiste površine poda u kabinama i 3m² čiste površine poda ostalih zatvorenih prostora, namijenjenih za dnevni boravak i odmor kabinskih putnika.

1.7.2 Ako su u kabinama ugrađeni kreveti za djecu, za svako dijete, treba da se predvidi 1,5 m² čiste površine ostalih zatvorenih prostora namijenjenih za smještaj i odmor kabinskih putnika.

1.7.3 Za svakog kabinskog putnika, treba da se predvidi poseban krevet, a više od dva kreveta ne treba da budu postavljena jedan iznad drugoga.

1.7.4 Kreveti treba da budu najmanje 1,90 m dugi i 0,75 m široki, a razmak između donje ivice donjeg kreveta i poda treba da iznosi 0,30 m, a između donjeg i gornjeg kreveta, kao i između gornjeg kreveta i obloge stropa najmanje 0,65 m i prolaz između kreveta, odnosno između kreveta i zida kabine, ne može, da bude uži od 0,75 m.

1.7.5 Ako su u kabinama predviđeni kreveti za djecu, oni treba da budu izrađeni, tako da dijete ne može da ispadne iz kreveta usljed ljuljanja broda.

1.7.6 Brod koji plovi na kraćim putovanjima i koji plovi u određenim područjima plovidbe ne treba da ispunjava uslove iz podtač. 1.7.1. do 1.7.4 ove tačke

1.8 Dopušteni broj palubnih putnika

1.8.1 Prevoz palubnih putnika u zatvorenim prostorima dopušta se na putovanjima čije trajanje ne prelazi 72 sata, a broj palubnih putnika određuje se tako da se čista površina poda u m², svakog zatvorenog prostora predviđenog za prevoz putnika podijeli sa 1,5.

1.8.2 Broj putnika koji se prevoze na izloženim djelovima palube, određuje se na način da se čista površina palube u m², raspoloživa za prevoz putnika podijeli sa 1,0.

U slučaju loših vremenskih uslova treba da se predvide skloništa za sve putnike, s tim da je za svakog putnika obezbijedeno 0,50 m² čiste površine poda, a sklonište može da bude otvoreno samo sa krmene strane.

1.8.3 Broj palubnih putnika ne može da bude veći od broja mjesta za sjedenje putnika.

1.9 Prostor za odmor na izloženim palubama

1.9.1 Na izloženim djelovima gornje palube, krme ili mosta, treba da se predvidi prostor za odmor kabinskih putnika od 2 m² čiste površine po putniku, a za odmor palubnih putnika koji su smješteni u zatvorenim prostorima, prostor od 0,50 m² čiste površine po putniku.

1.9.2 Prostori za odmor treba da budu opremljeni mjestima za sjedenje za najmanje 50% putnika.

1.9.3 Prilikom određivanja površina prema kojima se određuje dopušteni broj putnika, ne uzimaju se u obzir površine prostora za odmor.

1.10 Mjesta za sjedenje

1.10.1 Mjesta za sjedenje, odnosno čvrsto ugrađene, pomične ili preklapne stolice ili klupe, treba da se predvide i pravilno rasporede za sve putnike u prostorima predviđenim za smještaj i dnevni boravak putnika.

1.10.2 Na prostorima za odmor na izloženim dijelovima paluba, treba da se predvide mjesta za sjedenje u skladu sa podtačkom 1.9.2. ove tačke.

1.10.3 Širina mjesta za sjedenje treba da iznosi najmanje 0,45 m po putniku, a visina sjedišta iznad palube ili druge čvrste konstrukcije koja služi kao oslonac za noge, treba da bude najmanje 400 mm i ne više od 480 mm i visina naslona sjedišta treba da bude najmanje 400 mm.

1.10.4 Ako se stolice postavljaju u poprečnim i uzdužnim redovima, prolazi između tih stolica treba da iznose najmanje 0,75 m, a razmak između naslona dva susjedna reda stolica ne može da bude manji od 0,80 m i razmak između spoljne ivice dijela stolice za sjedenje jednog reda i naslona stolice u redu ispred nje, ne može da bude manji od 0,30 m.

Ako su stolice postavljene uz bok broda, odnosno ako je izlaz iz reda stolica samo na jednoj strani, preporučuje se da u poprečnom redu ne bude više od tri do četiri stolice.

1.10.5 Ako se umjesto stolica postavljaju klupe, postavljanje klupa vrši se u skladu sa podtačkom 1.10.4 ove tačke, a ako se postavljaju dvostruke klupe, razmak njihovih simetrala treba da iznosi 1,8 m.

1.11 Prolazi, stubišta i izlazi

1.11.1 Prolazi u potpalubljinama, nadgrađima i palubnim kućicama i prolazi na izloženim palubama, koji služe za prolaz i evakuacija putnika u slučaju opasnosti, ne smiju da imaju prepreke, koje mogu da izazovu spoticanje i ne smiju da budu zakrčeni predmetima koji mogu da ometaju slobodno kretanje putnika, a ako je to nemoguće izbjeći, prepreke treba da se na odgovarajući način premoste i uočljivo oboje.

1.11.2 Širina prolaza ne može da bude manja od 0,75 m, a visina ne može da bude manje od 2,0 m.

1.11.3 Iz svakog prostora ispod izložene palube, treba da se predvide najmanje dva nezavisna izlaza i stubišta, koja su smještena tako da omogućе brzo i sigurno napuštanje prostora, a ukupna širina svih stubišta ne smije da iznosi manje od 0,05 m za svakih pet putnika tog prostora.

1.11.4 Ako je prostor iz podtačke 1.11.3. ove tačke, smješten iznad drugog prostora za putnike, širina stubišta koja vode iz gornjeg prostora treba da iznosi najviše 0,05 m za svakih pet putnika oba prostora.

1.11.5 Ako su dva ili više prostora smješteni na istoj palubi, a međusobno su povezani, ti prostori prilikom proračuna ukupne širine stubišta, smatraju se kao jedan prostor.

1.11.6 Za zatvorene putničke prostore na izloženim palubama u kojima je smješteno više od 30 putnika, treba da se osiguraju dva nezavisna izlaza.

1.12 Toaleti

1.12.1 Na svakom brodu toaleti, treba da budu dobro osvijetljeni, da imaju ventilator, umivaonik i da budu zaštićeni od nevremena.

1.12.2 Na svakih 12 kabinskih putnika, za koje nijesu predviđeni toaleti u sklopu kabina, treba da se predvidi jedan toalet, a toaleti za muškarce, odnosno žene, treba da se posebno označe.

1.12.3 Broj toaleta iz podtačke 1.12.2. ove tačke predviđen je na brodovima na kojima putnici borave duže od 36 sati, a za kraći boravak putnika na brodu u zavisnosti od trajanja putovanja broj toaleta može da se smanji.

1.12.4 Za 50 palubnih putnika potrebno je da se predvidi jedan toalet, a za svakih sljedećih 50 palubnih putnika još po jedan toalet i toaleti treba da imaju umivaonike.

1.13 Zaštitni krov

1.13.1 Izloženi djelovi paluba broda za smještaj putnika, treba da imaju zaštitni krov.

1.14. Postojeći putnički brodovi sa dinamičkim uzgonom treba da ispunjavaju uslove utvrđene IMO Rez. A.373(X), a novi putnički brodovi sa dinamičkim uzgonom treba da ispunjavaju uslove utvrđene IMO Rez. MSC. 97(73).

2. BROD KOJI NE OBAVLJA MEĐUNARODNA PUTOVANJA**2.1 BROD KATEGORIJE PLOVIDBE 4****2.1.1 Položaj putničkih prostora****2.1.1.1 Putnički prostori ne mogu da se nalaze:**

- 1) na palubama nižim od prve palube ispod teretne vodne linije;
- 2) ispred pramčane i iza krmene sudarne pregrade;
- 3) u prostorima gdje čista visina na bilo kojem mjestu iznosi manje od 2,0 m;
- 4) na izloženim metalnim palubama koje nijesu obložene u skladu sa podtačkom 2.1.4. ove tačke.

2.1.1.2 Ako su putnički prostori smješteni uz skladišne prostore ili tankove, ti prostori treba da imaju ventilaciju, da ne propuštaju plin i da su izolovani od požara.

2.1.2 Rasvjeta, ventilacija i grijanje

2.1.2.1 Rasvjeta, ventilacija i grijanje treba da ispunjavaju uslove iz podtač. 1.2 do 1.4. tačke 1 ovog priloga

2.1.3 Pitka voda

2.1.3.1 Pitka voda treba da ispunjava uslove iz podtačke 1.5. tačke 1 ovog priloga

2.1.4 Obloge paluba i ograde

2.1.4.1 Obloge paluba i ograde treba da ispunjava uslove iz podtačke 1.6. tačke 1 ovog priloga.

2.1.4.2 Visina rešetkaste ili pune ograde ne može da bude manja od 0,9m, a u određenim slučajevima visina ograde može da bude manja pod uslovom da je osigurana odgovarajuća zaštita ali ne može da bude manja od 0,75 m.

Visina slobodnog otvora ispod zadnje prečke ograde treba da bude 230 mm ili manja, a razmak između prečke i rukohvata ne može da bude veći od 380 mm.

2.1.5 Dopušteni broj putnika u zatvorenim prostorima

2.1.5.1 Dopušteni broj kabinskih putnika, određuje se prema broju ugrađenih kreveta za putnike, tako da na svakog putnika bude predviđeno najmanje 1m² čiste površine poda kabine i 0,8 m² čiste površine poda ostalih zatvorenih prostora namijenjenih za dnevni boravak putnika, a smještaj i veličina kreveta treba da budu u skladu sa podtač. 1.7.4 do 1.7.6 tačke 1 ovog priloga.

2.1.5.2 Dopušteni broj palubnih putnika koji se prevoze u zatvorenim prostorima određuje se tako da se ukupna čista površina poda tih prostora, u m², podijeli sa 0,8, a ako su ti prostori predviđeni i za dnevni boravak kabinskih putnika, tom broju palubnih putnika treba dodati ukupan broj kabinskih putnika.

2.1.5.3 Ako trpezarije nijesu predviđene za stalni smještaj i boravak putnika, odnosno ako nijesu otvorene tokom cijelog putovanja, trpezarije se ne uzimaju prilikom proračuna dopuštenog broja putnika.

2.1.5.4 Prolazi u potpalubljinama, nadgrađima i kućicama koji služe za prolaz i evakuacija putnika u slučaju opasnosti, ne uzimaju se prilikom proračuna dopuštenog broja putnika, a ako je čista širina tih prolaza veća od 0,75 m, a pogodni su za smještaj putnika, prilikom proračuna uzimaju se u obzir samo djelovi izvan 0,6 m širine prolaza.

2.1.5.5 Broj palubnih putnika ne može da bude veći od broja mjesta za sjedenje.

2.1.6 Dopušteni broj putnika na izloženim djelovima paluba

2.1.6.1 Prevoz putnika na izloženim dijelovima paluba, određuje se na način da se čista površina palube raspoloživa za putnike podijeli s 0,8, a u slučaju loših vremenskih uslova, treba da se predvide i skloništa za putnike, s tim da se za svakog putnika obezbijedi 0,35 m² čiste površine poda, a sklonište može da bude otvoreno samo sa krmene strane.

2.1.6.2 Za jednodnevne izlete, dopušteni broj putnika se određuje na način da se čista površina izloženog dijela palube, namijenjena za putnike, podijeli sa 0,7, a prevoz putnika na izloženim dijelovima palube, obavlja se u periodu od 1. aprila do 31. oktobra.

2.1.6.3 U čistu površinu palube mogu se uključiti i prolazi za putnike, širine veće od 0,75 m, s tim da se prilikom izračunavanja uzmu u obzir djelovi izvan 0,6 m širine prolaza.

2.1.6.4 Ako su izloženi dijelovi paluba namijenjeni i kao prostor za odmor putnika predviđenih za smještaj u zatvorenim prostorima, čista površina iz podtačke 2.1.6.3. ove tačke, treba da se umanji za površinu iz podtačke 2.1.7.2. ove tačke.

2.1.6.5 Broj putnika ne može da bude veći od predviđenih mjesta za sjedenje.

2.1.7 Prostor za odmor na izloženim palubama

2.1.7.1 Na brodovima kojima putovanje između polazne i krajnje luke traje duže od 10 sati, treba da se na izloženim djelovima paluba predvidi prostor za odmor putnika predviđenih za smještaj u zatvorenim prostorima, a za svakog putnika treba da se predvidi 0,25 m² čiste površine palube.

2.1.7.2 Na brodovima kojima putovanje između polazne i krajnje luke ne traje duže od 10 sati, nije potrebno da se predvidi poseban prostor za odmor putnika predviđenih za smještaj u zatvorenim prostorima, a putnici mogu da koriste prostor za smještaj palubnih putnika iz podtačke 2.1.6. ove tačke, s tim da se obezbijedi čista površina od 0,25 m po svakom putniku.

2.1.8 Mjesta za sjedenje

2.1.8.1 Mjesta za sjedenje treba da ispunjavaju uslove iz podtačke 1.10. tačke 1 ovog priloga.

2.1.9 Prolazi, stubišta i izlazi

2.1.9.1 Prolazi, stubišta i izlazi treba da ispunjavaju uslove iz podtačke 1.11. tačke 1 ovog priloga.

2.1.10 Toaleti

2.1.10.1 Toaleti treba da ispunjavaju ulove iz podtačke 1.12.4. tačke 1 ovog priloga, odnosno brodovi za prevoz putnika na jednodnevnim izletima mogu da imaju manji broj toaleta i to 1 toalet na svakih 100 putnika, ali ukupan broj toaleta ne može da bude manji od dva.

2.1.11 Zdravstvena zaštita

2.1.11.1 Za zdravstvenu zaštitu na brodovima treba da se obezbijedi prostorija u kojoj treba da se nalazi ormarić, a ključ ormarića treba da čuva zapovjednik broda, odnosno lice koje zapovjednik ovlasti i na ormariću treba da se nalazi popis lijekova koji se u njemu nalaze.

2.1.12 Prevoz putnika ribarskim brodovima

2.1.12.1 Prevoz putnika ribarskim brodovima radi turističkog ribarenja, može se obavljati u vremenu od 1. maja do 30. septembra i to u vremenskim uslovima u kojima je jačina vjetra do 4 Bf i stanja mora do 3.

2.1.12.2 Za vrijeme ribarenja treba da se vodi računa da ne dođe do bočnog i uzdužnog nagibanja broda usljed zatezanja mreža.

2.1.12.3 Broj putnika određuje se na način da se za putnike raspoloživa površina otvorene palube, u m², podijeli sa 0,7.

2.1.12.4 U raspoloživu površinu izložene palube za putnike ne uzima se u obzir površina dijela palube na kojoj se nalazi teretni uređaj za ribarenje, kao ni površine gdje se smješta ulov.

2.1.12.5 Kod brodova tipa kočarica, na krmenom dijelu broda ne mogu da se smještaju putnici i taj dio broda treba da bude odvojen od prostora za putnike pregradom, ili na neki drugi odgovarajući način.

2.1.12.6 Na izloženoj palubi ili u zatvorenom prostoru broda treba da se nalaze mjesta za sjedenje.

2.1.13 Prevoz vozila i tereta

2.1.13.1 Ako se u pojedinim zatvorenim prostorima ili na pojedinim dijelovima izloženih paluba prevoze vozila ili teret, ti prostori treba da budu odvojeni od putničkih prostora čvrsto ugrađenim ili pomičnim pregradama, a pregrade treba da onemogućavaju širenje plinova i neugodnih mirisa u putničke prostorije.

2.1.14 Zaštitni krov

2.1.14.1 Zaštitni krov treba da ispunjava uslove iz podtačke 1.13. tačke 1 ovog priloga.

2.2 PUTNIČKI BRODOVI KATEGORIJE PLOVIDBE 5**2.2.1 Položaj putničkih prostora**

2.2.1.1 Položaj putničkih prostora treba da ispunjava uslove iz podtačke 2.1.1. ove tačke.

2.2.2 Rasvjeta, ventilacija i grijanje

2.2.2.1 Rasvjeta, ventilacija i grijanje treba da ispunjava uslove iz podtač. 1.2 do 1.4. tačke 1 ovog priloga.

2.2.3 Pitka voda

2.2.3.1 Pitka voda treba da ispunjava uslove iz podtačke 1.5. tačke 1 ovog priloga.

2.2.4 Obloge paluba i ograde

2.2.4.1 Obloge paluba i ograde treba da ispunjava uslove podtački 1.6. tačke 1 ovog priloga i podtačke 2.1.4.2. ove tačke.

2.2.5 Dopušteni broj putnika

2.2.5.1 Dopušteni broj putnika određuje se prema raspoloživoj površini za njihov smještaj na izloženoj palubi ili u zatvorenim prostorima, u zavisnosti od godišnjeg doba u kojem se obavlja plovidba, a prolazi u potpalublju, nadgrađima i kućicama koji služe za prolaz i evakuaciju putnika u slučaju opasnosti, ne uzimaju se u obzir prilikom proračuna dopuštenog broja putnika, a ako je čista širina tih prolaza veća od 0,75 m, a pogodni su za smještaj putnika, prilikom proračuna uzimaju se u obzir samo djelovi izvan 0,6 m širine prolaza.

2.2.5.2 U periodu od 1. aprila do 31. oktobra dopušteni broj putnika određuje se prema ukupnoj slobodnoj površini u m² palube, odnosno palube i nadgrada (ako je ona predviđena za smještaj putnika) i to tako da se ona podijeli sa 0,7, a ako putovanje između polazne i krajnje luke ne prelazi 1,5 sat, broj putnika može da se odredi dijeljenjem ukupne slobodne površine sa 0,6.

Svi zatvoreni podpalubni prostori, bez obzira hoće li u njima povremeno boraviti putnici, ne uzimaju se u obzir za određivanje dopuštenog broja putnika.

2.2.5.3 U periodu od 1. novembra do 31. marta dopušteni broj putnika određuje se na način što se ukupna slobodna površina u zatvorenim nadgrađima, ili u podpalublju predviđena za putnike, podijeli sa 0,7, a za putnike treba predvidjeti 0,25 m² površine izložene palube po svakom putniku.

2.2.5.4 Za svakog putnika, treba da se predvidi mjesto za sjedenje, a ukoliko putovanje između polazne i krajnje luke ne traje duže od 1,5 sat, može da se predvidi smanjeni broj mjesta za sjedenje, ali ne manje od 50% od propisanog broja.

2.2.6 Mjesta za sjedenje

2.2.6.1 Mjesta za sjedenje u obliku čvrsto ugrađenih, pomičnih ili preklopnih stolica ili klupa treba da se predvide i pravilno rasporede za sve putnike u prostorima predviđenim za smještaj putnika u skladu sa podtačkom 2.2.5.4. ove tačke.

2.2.6.2 Širina mjesta za sjedenje treba da iznosi najmanje 0,45 m po putniku, a visina sjedišta iznad palube ili druge čvrste konstrukcije koja služi kao oslonac za noge treba da budu najmanje 400 mm ali ne više od 480 mm, visina naslona sjedišta treba da budu najmanje 400 mm.

2.2.6.3 Ako su stolice postavljene u grupama poprečnih i uzdužnih redova, prolazi između tih grupa stolica treba da budu široki najmanje 0,6 m, razmak između naslona dva susjedna reda stolica ne smije da budu manji od 0,75 m, a razmak između spoljne ivice sjedećeg dijela stolice jednog reda i naslona stolice reda ispred nje, ne smije da bude manji od 0,25 m.

Ako je grupa stolica postavljena uz bok broda, odnosno ako je izlaz iz reda stolica samo na jednoj strani, u poprečnom redu ne može da bude više od četiri stolice.

2.2.6.4 Ako se umjesto stolica postavljaju klupe, treba da budu ispunjeni uslovi dati u podtački 2.2.6.3 ove tačke.

Kod dvostrukih klupa razmak između njihovih simetrala treba da iznosi 1,6 do 1,8 m, ali manji od 1,50 m.

2.2.6.5 Raspored mjesta na izloženim palubama, treba da omogući slobodan pristup do uređaja za vez i sidrenje, kada putnici sjede.

2.2.7 Prolazi, stubišta i izlazi

2.2.7.1 Prolazi u potpalubljinama, nadgradima i palubnim kućicama i prolazi na izloženim palubama, koji služe za prolaz i evakuaciju putnika u slučaju opasnosti, ne smiju da imaju prepreke koje mogu izazvati spoticanje i ne smiju da budu zakrčeni predmetima koji mogu ometati slobodno kretanje putnika, a ukoliko je to nemoguće izbjeći, prepreke treba da se na odgovarajući način premostiti i uočljivo oboje.

2.2.7.2 Čista širina prolaza ne može da bude manja od 0,6 m, a visina od 2,0m.

2.2.7.3 Iz svakog prostora ispod izložene palube treba da se predvide dva nezavisna i adekvatno smještena stubišta koja omogućavaju brzo i sigurno napuštanje tog prostora, širina pojedinog stubišta ne može da bude manja od 0,6 m.

2.2.7.4 Ako su dva ili više prostora smještena u potpalublju, a međusobno su povezani, takvi se prostori mogu smatrati kao jedan prostor i u tom slučaju širina pojedinog stubišta ne može da bude manja od 0,75 m.

2.2.7.5 Za zatvorene putničke prostore na izloženim palubama u kojima je smješteno više od 30 putnika, treba da se obezbijede dva adekvatno smještena i nezavisna izlaza.

2.2.6 Toaleti

2.2.8.1 Toaleti treba da ispunjavaju uslove iz podtačke 1.12.4. tačke 1 ovog priloga.

2.2.8.2 Ako putovanje broda između polazne i krajnje luke ne traje duže od 1,5 sat, može da se predvidi smanjeni broj toaleta, računajući jedan toalet na svakih 100 putnika, ali ne može da bude manje od dva toaleta.

2.2.9 Zdravstvena zaštita

2.2.9.1 Zdravstvena zaštita treba da ispunjava uslove iz podtačke 2.1.11. ove tačke.

2.2.10 Prevoz vozila i tereta

2.2.10.1 Prevoz vozila i tereta treba da ispunjavaju uslove iz podtačke 2.1.13. ove tačke.

2.2.11 Zaštitni krov

2.2.11.1 Zaštitni krov treba da ispunjava uslove iz podtačke 1.13. tačke 1. ovog priloga.

2.3 PUTNIČKI BRODOVI KATEGORIJE PLOVIDBE 6

2.3.1 Položaj putničkih prostora

2.3.1.1 Položaj putničkih prostora treba da ispunjava uslove iz podtačke 2.2.1. ove tačke

2.3.2 Rasvjeta

2.3.2.1 Rasvjeta treba da ispunjava uslove iz podtačke 1.2. tačke 1. ovog priloga.

2.3.3 Ventilacija

2.3.3.1 Svi zatvoreni putnički prostori treba da imaju prirodnu ili mehaničku ventilaciju.

2.3.4 Grijanje

2.3.4.1 U svim zatvorenim putničkim prostorima treba da se predvidi pouzdan sistem grijanja, a temperatura u tim prostorima treba da bude najmanje 21°C.

2.3.4.2 Ako zbog klimatskih uslova u predviđenom području plovidbe ili u godišnjem dobu grijanje nije potrebno, ili ako putovanje traje najviše 30 minuta, može da odstupa od uslova iz podtačke 2.3.4.1. ove tačke.

2.3.5 Pitka voda

2.3.5.1 Pitka voda treba da ispunjava uslove iz podtačke 1.5. tačke 1 ovog priloga.

2.3.6 Obloge palube i ograde

2.3.6.1 Obloge palube i ograde treba da ispunjavaju uslove date u podtački 1.6. tačke 1 ovog priloga i podtačke 2.1.4.2. ove tačke.

2.3.6.2 Ako putovanje broda od polazne do krajnje luke ne traje duže od 1,5 sat, izložene palube za smještaj putnika ne moraju da budu obložene.

2.3.7 Dopušteni broj putnika

2.3.7.1 Dopušteni broj putnika određuje se prema raspoloživoj površini za njihov smještaj na izloženoj palubi ili u zatvorenim prostorima u zavisnosti od godišnjeg doba u kojem se obavlja plovidba.

2.3.7.2 U periodu od 1. aprila do 31. oktobra dopušteni broj putnika određuje se prema ukupnoj čistoj površini u m² palube odnosno palube i nadgrada (ako je ono predviđeno za smještaj putnika) koja se dijeli sa 0,7, a ako putovanje između polazne i krajnje luke ne prelazi 1,5 sat, broj putnika može da se odredi dijeljenjem ukupne čiste površine sa 0,6.

Svi zatvoreni potpalubni prostori, bez obzira da li u njima povremeno boravi putnici, ne uzimaju se u obzir za određivanje dopuštenog broja putnika.

2.3.7.3 U periodu od 1. novembra do 31. marta, dopušteni broj putnika određuje se tako što se samo ukupna čista površina u zatvorenim nadgradima, ili potpalublju predviđena za putnike, podijeli sa 0,7, a za svakog putnike treba da se predvidi 0,25 m² površine otvorene palube.

2.3.7.4 Prolazi u potpalublju, nadgrađu, palubnim kućicama i na izloženim palubama koji služe za prolaz i evakuaciju putnika u slučaju opasnosti, ne uzimaju se u obzir prilikom proračuna dopuštenog broja putnika, ako je čista širina tih prolaza veća od 0,75 m, a prikladni su za smještaj putnika, prilikom proračuna se uzimaju u obzir samo dijelovi prolaza izvan 0,6 m širine prolaza.

2.3.7.5 Dopušteni broj putnika u zatvorenim prostorima u potpalublju, predviđenim za smještaj putnika, određuje se tako što se čista površina poda podijeli sa 0,7, a za svakog putnike treba da se predvidi 0,25 m² površine izložene palube.

2.3.7.6 Ako je smještaj putnika predviđen u zatvorenim prostorima na izloženim dijelovima paluba, dopušteni broj putnika u prostorima određuje na način što se čista površina poda, u m², podijeli sa 0,6.

2.3.7.7 Za svakog putnika treba da se predvidi mjesto za sjedenje, a ako putovanje između polazne i krajnje luke ne traje duže od 1,5 sat, broj mjesta za sjedenje može da bude za 50% manji od dopuštenog broja putnika, a za putovanja do 30 minuta ne može da bude manje od 30%.

2.3.7.8 Prevoz putnika u kokpitu dopušten je, ako:

- 1) na palubi broda postoji sklonište za sve putnike u kokpitu, površine poda 0,25 m² po svakom putniku;
- 2) broj putnika u kokpitu prelazi 30, treba da budu predviđena dva stubišta za pristup na palubu, po jedno uz svaki bok broda;
- 3) je za prostor kokpita predviđen sistem drenaže;
- 4) je za putovanja duža od 30 minuta predviđena zaštitni krov kokpita; i
- 5) za svakog putnika predviđeno mjesto za sjedenje.

2.3.7.9 Ako za putnike kokpita ne postoji sklonište na palubi, takav prevoz dopušten je samo u razdoblju od 1. aprila do 31. oktobra.

2.3.7.10 Prevoz putnika brodovima bez palube dopušten je, u periodu od 1. aprila do 31. oktobra na putovanjima ne dužim od 10 morskih milja, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) da je za svakog putnika predviđeno mjesto za sjedenje;
- 2) da je za putovanja duža od 30 minuta predviđen zaštitni krov za prostor za putnike.

2.3.8 Mjesta za sjedenje

2.3.8.1 Mjesta za sjedenje treba da ispunjavaju uslove iz podtačke 2.2.6. ove tačke.

2.3.9 Prolazi, stubišta i izlazi

2.3.9.1 Prolazi, stubišta i izlazi treba da ispunjavaju uslove iz podtačke 2.2.7. ove tačke.

2.3.10 Toaleti

2.3.10.1 Toaleti treba da ispunjavaju uslove iz podtačke 1.12.4. tačke 1. ovog priloga.

2.3.10.2 Na brodovima bez palube nije potrebno predvidjeti toalet.

2.3.11 Zdravstvena zaštita

2.3.11.1 Zdravstvena zaštita treba da ispunjava uslove iz podtačke 2.1.11. ove tačke.

2.3.11.2 Na brodovima bez palube treba se na pristupačnom mjestu nalazi kutija za prvu pomoć.

2.3.12 Položaj kormilarnice

2.3.12.1 Kormilarnica, odnosno mjesto za kormilarenje, treba da bude smještena na mjestu, sa kojeg bi za vrijeme plovidbe bio omogućen stalan i nesmetan vidik.

2.3.13 Prevoz vozila i tereta

2.3.13.1 Prevoz vozila i tereta treba da ispunjavaju uslove iz podtačke 2.1.13. ove tačke.

2.4 Putnički brodovi za turistička krstarenja sa prenoćištem, u području plovidbe 4 i 5

2.4.1 Dopušteni broj kabinskih putnika određuje se prema broju ugrađenih kreveta za putnike, a smještaj i veličina kreveta treba da bude u skladu sa podtač. 1.7.4 do 1.7.6 tačke 1. ovog priloga.

Svaki putnik treba da ima na raspolaganju najmanje 0,8m² čiste površine poda kabine i 1 m² čiste površine poda ostalih zatvorenih prostora i otkrivenih paluba namijenjenih za dnevni boravak putnika.

Površine za odmor kabinskih putnika treba da imaju, mjesta za sjedenje za sve kabinske putnike.

2.4.2 Visina rešetkaste ili pune ograde na brodovima koji ne obavljaju linijska putovanja ne smije da bude manja od 1,0m.

2.5 Putnički brodovi za jednodnevne izlete u području plovidbe 4, 5 i 6

2.5.1 Prevoz putnika na jednodnevnim izletima može da se obavlja u periodu od 1. aprila do 31. oktobra.

2.5.2 Dopušteni broj putnika određuje se tako što se čista površina otkrivenih dijelova paluba ili zatvorenih prostora, raspoloživa za putnike, podijeli sa 0,7, a svi zatvoreni potpalubni prostori, bez obzira hoće li u njima povremeno boraviti putnici, ne uzimaju se u obzir prilikom određivanja dopuštenog broja putnika.

2.5.3 Za svakog putnika treba se predvide mjesta za sjedenje u skladu sa podtač. 2.1.6 do 2.1.8 ove tačke.

2.6 Ro-ro putnički brodovi područja plovidbe 4, 5 i 6

2.6.1 Za vrijeme ukrcaja, iskrcaja i slaganja vozila odgovorno lice na brodu treba da preduzme sljedeće mjere:

- 1) vozila treba da se smjeste tako da se oko svakog vozila ostavi 0,6m slobodnog prolaza na jednoj strani vozila i da se omogući slobodan pristup na bokove broda;
- 2) prije ukrcaja vozila, treba da se provjeri da li curi gorivo iz tanka goriva ili nekog drugog dijela;
- 3) vozila treba parkirati, pod nadzorom odgovornog lica;
- 4) motor vozila, svijetla, brisači stakala i druga oprema mogu da rade samo za vrijeme ukrcaja i iskrcaja vozila;
- 5) ako se ukrcajna rampa koristi za istovremeni ukrcaj i iskrcaj vozila i putnika, treba da se predvidi, označi i ogradi poseban pristup do prostorija namjenjenih za smještaj putnika;
- 6) za vrijeme smještaja na vozilima ne smiju se obavljati nikakvi radovi ili popravke, a tokom plovidbe vozila se ne smiju premještati;
- 7) od trenutka ukrcaja do trenutka iskrcaja vozila, vozila ne smiju ometati slobodan pristup do prostorija za smještaj putnika, izlaza u nuždi, protivpožarne opreme i sredstava za spašavanje;
- 8) ključ za uključivanje motora ne smije da se ostavi u bravi.

2.6.2 Smještaj i boravak putnika u vozilima i u prostorima za prevoz vozila, kao i pristup vozilima tokom plovidbe nije dopušten, a ti prostori za vrijeme putovanja treba da budu pod nadzorom odgovornog lica na brodu.

2.6.3 Prostori za prevoz vozila treba da imaju ventilaciju, da ne propuštaju plin, da su odvojeni od prostora za putnike, da se neugodni mirisi ne bi širili u putničke prostore.

2.6.4 Na brodovima koji prevoze vozila na izloženoj palubi na putovanjima koja nijesu duža od tri morske milje, može da se odobri zadržavanje putnika u vozilima, ako je taj prevoz siguran.

2.7 Teretni brodovi koji uz terete prevoze i putnike

2.7.1 Teretni brodovi koji prevoze do 12 putnika smatraju se teretnim brodovima.

2.7.2 S obzirom na smještaj, određivanje dopuštenog broja putnika, i higijenske uslove, teretni brodovi treba da ispunjavaju uslove iz tačke 2 ovog priloga, a u zavisnosti od vrste putničkog broda.

2.7.3 Pored uslova iz podtačke 2.7.2 ove tačke brodovi treba da ispunjavaju i sljedeće uslove:

- 1) za svakog putnika treba da se predvidi krevet;
- 2) u jednoj kabini ne može da bude više od šest kreveta;
- 3) kabine za putnike treba da budu u prostoru koji je odvojen od prostora za posadu;
- 4) za sve putnike treba da se predvidi mjesto za sjedenje na izloženoj palubi u obliku čvrsto ugrađenih stolica ili klupa;
- 5) ako putničke kabine nijesu opremljene tako da služe kao dnevni boravci i trpezarije, u tom slučaju dnevni boravci i trpezarije treba da se nalaze na posebnom mjestu ili u sklopu prostora za posadu;
- 6) za putnike treba da se predvidi posebno kupatilo i po jedan toalet;
- 7) prostor za umivaonik treba da se pregradama ili vratima odvoji od toaleta;
- 8) prirodna ventilacija i rasvjeta dopušteni su samo u prostorima u kojima se kratkotrajno boravi.

2.7.4 Ako putovanje broda između polazne i krajnje luke ne traje duže od 72 sata, uslovi koje treba da ispunjava taj brod razmatraće se za svaki slučaj pojedinačno

3. UPUTSTVA I POSTUPAK ZA OPASNOST NA BRODU KOJI OBAVLJA MEĐUNARODNA PUTOVANJA I BRODU KOJI NE OBAVLJA MEĐUNARODNO PUTOVANJE**3.1 Raspored članova posade i putnika u slučaju uzbune i uputstva za opasnost**

3.1.1 Na brodu treba da se nalaze uputstva kojih treba da se pridržavaju svi putnici u opasnosti.

3.1.2 Raspored članova posade i putnika u slučaju uzbune treba da bude izložen na istaknutim mjestima po cijelom brodu, uključujući zapovjednički most, mašinski pogon i stambene prostorije za posadu.

3.1.3 Uputstva na cmogorskom i engleskom jeziku treba da se postave u kabinama za putnike i treba da su vidno izloženi na zbornim mjestima i drugim mjestima, radi obavještavanja putnika o:

- 1) njihovom zbornom mjestu,
- 2) bitnim aktivnostima koje treba da se preduzmu u opasnosti, i
- 3) načinu oblačenja prsluka za spašavanje.

3.2 Uputstva za rukovanje

3.2.1 Uputstvima za rukovanje čamcima ili splavovima za preživljavanje ili treba da budu postavljena u njihovoj blizini i blizu uređaja za upravljanje njihovim spuštanjem

Posteri treba:

- 1) da opisuju svrhu uređaja za upravljanje i postupke za rukovanje uređajem i da daju potrebna uputstva i upozorenja;
- 2) da se lako vide pri osvijetljenju za opasnost;
- 3) da sadrže oznake propisane Međunarodnom konvencijom o sigurnosti ljudskog života na moru.

3.3 Raspored članova posade i putnika u slučaju uzbune i postupak u slučaju opasnosti

3.3.1 Raspored članova posade i putnika u slučaju uzbune treba da obuhvati pojedinosti opšteg signala za uzbunu u slučaju opasnosti, kao i radnje koje treba da preduzme posada i putnici kada čuju signal uzbune, a rasporedom za uzbunu treba da se utvrdi kako će se dati naredba za napuštanje broda.

3.3.2 Rasporedom članova posade i putnika u slučaju uzbune treba da se utvrde dužnosti koje se dodjeljuju članovima posade, i koje obuhvataju:

- 1) zatvaranje vodonepropusnih vrata, protivpožarnih vrata, ventila, ispusta, bočnih okana, prozora i drugih sličnih otvora na brodu;
- 2) posadu u čamcima ili splavovima za preživljavanje i drugih sredstava za spašavanje;
- 3) pripremanje i spuštanje čamaca i splavova za preživljavanje;
- 4) pripremanje drugih sredstava za spašavanje;
- 5) prikupljanje putnika;
- 6) upotrebu opreme za komunikacije;
- 7) osnivanje protivpožarnih grupa određenih za gašenje požara;
- 8) rukovanje protivpožarnom opremom i uređajima.

3.3.3 U rasporedu članova posade i putnika u slučaju uzbune treba da se navedu lica i njihovi zamjenici koji su određeni da obezbijede da se sredstva za spašavanje i protivpožarni uređaji održavaju u dobrom stanju i da budu spremni za brzo korišćenje.

3.3.4 U raspored članova posade i putnika u slučaju uzbune treba da se navedu dužnosti članova posade u odnosu na putnike u slučaju opasnosti, koje obuhvataju:

- 1) na palubi broda treba da postoji sklonište za sve putnike u kokpitu, veličine 0,25 m² površine poda po svakom putniku;
- 2) ako broj putnika u kokpitu prelazi 30, treba da se predvide dva stubišta za pristup na palubu, po jedno uz svaki bok broda;
- 3) za prostor kokpita predviđen je valjan sistem drenaže;
- 4) za putovanja duža od 30 min. da je predviđen zaštitni krov kokpita; i
- 5) za svakog putnika treba da je predviđeno sjedeće mjesto.

3.3.5 Raspored članova posade i putnika u slučaju uzbune treba da je pripremljen prije isplavljenja broda, a ako nakon sačinjavanja rasporeda za uzbunu, dođe do izmjene u sistemu posade u tom slučaju raspored treba izmijeniti ili donijeti novi.

3.3.6 Ako je na brodu samo zapovjednik i još dva člana posade, nije potrebno postavljati raspored članova posade i putnika u slučaju uzbune.

3.4 Sistem opšte uzbune za opasnost

3.4.1 Sistem opšte uzbune za opasnost treba da omogući čujnost opšteg signala za uzbunu, koji se sastoji od sedam ili više kratkih zvukova, nakon kojih slijedi jedan dugi zvuk brodske zviždaljke i zvuk električnog zvona, ili drugog sličnog sistema za upozorenje, koji se napaja sa glavnog brodske izvora struje i iz izvora električne energije za opasnost.

Sistem opšte uzbune za opasnost treba da osigura upravljanje sa zapovjedničkog mosta i (osim brodske zviždaljke), ostalih odgovarajućih mjesta, a znak uzbune treba da se čuje u svim prostorijama za smještaj posade i u radnim prostorijama za posadu.

3.5 Priručnik za vježbe

3.5.1 Priručnik za vježbe, koji se može sastojati od nekoliko djelova, treba da sadrži uputstva i obavještenja sa lako razumljivim porukama o sredstvima za spašavanje koja se nalaze na brodu i o najboljim načinima za preživljavanje.

Uputstva i obavještenja mogu biti i u audiovizuelnoj formi.

U priručniku za vježbe treba detaljno objasniti sljedeće radnje i uputstva:

- 1) oblačenje prsluka za spašavanje i hidro-termozaštitnih odijela;
- 2) smotru na označenim mjestima;
- 3) ukrcaj, spuštanje i oslobađanje čamaca i splavova za preživljavanje i čamca za prikupljanje lica u moru;
- 4) način spuštanja sa čamaca i splavovaa za preživljavanje;
- 5) otpuštanje čamaca i splavova za preživljavanje sa uređaja za spuštanje;
- 6) način i primjena uređaja za zaštitu na mjestima pogodnim za spuštanje;
- 7) rasvjeta na zbornim mjestima i područjima spuštanja čamaca i splavova za preživljavanje;
- 8) korišćenje opreme za preživljavanje;
- 9) korišćenje opreme za otkrivanje;
- 10) primjena radioopreme sredstava za spašavanje;
- 11) upotreba lijekova;
- 12) korišćenje motora i pripadnih djelova;
- 13) podizanje čamaca i splavova za preživljavanje i čamaca za prikupljanje lica u moru, uključujući smještaj i pričvršćenje;
- 14) opasnosti od izloženosti vremenu i korišćenje tople odjeće;
- 15) primjena uređaja plovila za preživljavanje;
- 16) način vraćanja čamaca i splavova za preživljavanje i čamaca za prikupljanje lica u moru, uključujući korišćenje spasilačke opreme helikoptera (kuke, košare, nosila), plutače za spašavanje, obalnih uređaja za spašavanje i brodske naprave za izbacivanje konopa;
- 17) druge radnje koje se nalaze u rasporedu za uzbunu i uputstvima za opasnost;
- 18) popravku sredstava za spašavanje, u opasnosti.

3.5.2 Priručnik za vježbu, treba da se nalazi u svakoj trpezariji i sobi za odmor ili u svakoj kabini posade.

3.6 Smotre i vježbe

3.6.1 Svaki član posade treba jednom mjesečno da učestvuje u jednoj vježbi napuštanja broda i jednoj vježbi za slučaj požara.

Vježbe posade trebaju da se obavljaju u roku od 24 sata od isplavljenja broda iz luke, ako više od 25% posade nije učestvovalo u vježbama napuštanja broda i protivpožarnim vježbama na tom brodu u prošlom mjesecu.

3.6.2 Na brodu koji obavlja duga međunarodna putovanja, vježbe putnika trebaju da se održavaju u roku od 24 sata nakon njihovog ukrcaja i u tom slučaju putnicima se trebaju dati uputstva o primjeni prsluka za spašavanje i o radnjama koje se preduzimaju u slučaju opasnosti.

Ukoliko se ukrca mali broj putnika u luci nakon održavanja vježbi u uputstvu za opasnost umjesto održavanja još jedne vježbe, nove putnike treba upoznati sa uputstvima za slučaj opasnosti.

3.6.3 Na brodu koji obavlja kratka međunarodna putovanja, ukoliko se ne održi vježba prilikom odlaska, putnike treba upoznati sa uputstvima u opasnosti.

3.6.4 Svaka vježba za napuštanje broda treba da obuhvati:

- 1) prikupljanje putnika i posade na zborna mjesta uz alarm i utvrđivanje da li su upoznati sa redom napuštanja broda iz rasporeda posade i putnika za uzbunu;
- 2) javljanje na zborna mjesta i pripremanje za dužnosti iz rasporeda za uzbunu;
- 3) provjeravanje jesu li putnici i posada odgovarajuće odjeveni;
- 4) provjeravanje jesu li prsluci za spašavanje ispravno navučeni;
- 5) spuštanje najmanje jednog čamca za spašavanje nakon svih potrebnih priprema za spuštanje;
- 6) upućivanje i rukovanje motorom čamca za spašavanje;
- 7) rukovanje sohamama za spuštanje za spašavanje;
- 8) simuliranje traganja i spašavanja putnika koji su ostali zatvoreni u svojim mjestima boravka; i
- 9) uputstva za korišćenje radio uređaja u sredstvima za spašavanje.

3.6.5 Svaki čamac za spašavanje treba da se spušta sa osposobljenom posadom i manevriše u vodi najmanje jednom u tri mjeseca za vrijeme vježbe napuštanja broda.

Brodovima koji obavljaju kratka međunarodna putovanja, mogu biti izuzeti od spuštanja čamca za spašavanje na jednoj strani, ako njihov vez u luci i način plovidbe ne dopuštaju spuštanje čamca na toj strani, a svi čamci za spašavanje treba da se spuste najmanje jednom u 3 mjeseca do nivoa palube i da se spuste u vodu barem jednom godišnje.

3.6.6 Koliko je to opravdano i izvodivo, čamci za prikupljanje lica u moru, osim čamaca za spašavanje, treba da se spuštaju svakog mjeseca sa posadom na brodu radi menevrisanja, ukoliko je moguće, odnosno najmanje jednom u tri mjeseca.

3.6.7 Ako se na brodu koji plovi naprijed obavljaju vježbe spuštanja čamca za spašavanje i čamca za prikupljanje, te vježbe se mogu obavljati samo u zaštićenim vodama i pod nadzorom oficira.

3.6.8 Ako brod ima sistem za napuštanje čamca za spašavanje sa platforme, vježbe treba da uključuju postupke koje zahtjeva raspored takvog sistema sve do tačke koja neposredno prethodi stvarnom otpuštanju čamca za spašavanje sa platforme.

Rasvjeta za opasnost pri obavljanju vježbi i napuštanju broda treba da se ispita prilikom svake vježbe napuštanja broda.

3.7 Obuka na brodu i uputstva

3.7.1 Obuka za primjenu brodskih sredstava za spašavanje, uključujući i opremu čamaca i splavova za preživljavanje, treba da se obavlja što je moguće prije, u periodu do dvije sedmice nakon ukrcaja članova posade broda.

3.7.2 Uputstva za korišćenje sredstava za spašavanje i za preživljavanje na moru treba da se obnavljaju u istim vremenskim razmacima kao i vježbe, a obuka na brodu i uputstva treba da bude sprovedena u roku od dva mjeseca na svoj brodskoj opremi i uređajima za spašavanje.

Svaki član posade treba da dobije uputstva koja obuhvataju:

- 1) način rukovanja i korišćenje samonaduvavajućih čamaca za spašavanje;
- 2) reagovanje u slučaju hipotermije, postupak pružanja prve pomoći za hipotermiju i druge postupke pružanja prve pomoći;
- 3) posebna uputstva potrebna za korišćenje brodskih sredstava za spašavanje u lošim vremenskim uslovima i pri teškom stanju moru.

3.7.3 Obuka za korišćenje čamaca za spašavanje koji se spuštaju pomoću sohe treba da se obavlja u vremenskim razmacima od najmanje četiri mjeseca na svakom brodu koji ima te uređaje.

Čamac za spašavanje može da bude poseban čamac namijenjen samo za obuku koja nije dio brodske opreme za spašavanje.

Poseban čamac za spašavanje treba da je jasno označen.

3.8 Vođenje evidencije

3.8.1 O datumu održane smotre, o vježbama napuštanja broda i protivpožarnim vježbama, vježbama sa drugim sredstvima za spašavanje i o brodskoj obuci, treba da se vodi evidencija, a ukoliko se nije održala potpuna smotra, vježba ili obuka u evidenciji treba navesti razloge kojih smotra, vježba ili obuka nije održana.